

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(421)

48. posiedzenie
Komisji Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Publicznego
w dniu 10 września 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy.

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Wiesław Pietrzak)

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Otwieram posiedzenie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Serdecznie witam wszystkich po urlopach. Witam naszych gości, witam państwa senatorów, witam panią poseł, biuro nas obsługujące, przedstawiciela Biura Legislacyjnego.

Tematem dzisiejszego posiedzenia jest ustawa o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy. Był to pilny projekt rządowy; druki sejmowe nr 780, 831, 831-A oraz druk senacki nr 208.

Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister obrony narodowej. W dniu dzisiejszym dzwonił do mnie pan minister Janusz Zemke, że niestety, ma pilną sprawę i nie będzie obecny. W jego imieniu jest dyrektor generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej, pan Jakub Pinkowski. Witam serdecznie pana dyrektora.

Witam serdecznie również pana Marka Ciecierę, dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Obrony Narodowej, pana Tomasza Bulirę, również z Departamentu Prawnego, pana pułkownika Romana Ćwiklińskiego ze Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, pana pułkownika Motylskiego ze Sztabu Generalnego, pana pułkownika Jankowiaka, również ze Sztabu Generalnego, który jest dzisiaj bardzo licznie reprezentowany. Widzę jeszcze pana kapitana, ale nie znam. Serdecznie witam pana generała Jabłońskiego, który siedzi najbliżej mnie, dlatego go nie zauważyłem, dyrektora Departamentu Kadr i Szkolnictwa Wojskowego w Ministerstwie Obrony Narodowej. Witam przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, panią Ewę Sieczek, zastępcę dyrektora Departamentu Szkolnictwa Wyższego oraz pana Wiesława Górskiego, dyrektora Biura Spraw Obronnych. Witam bardzo serdecznie panią Izabellę Sierakowską, posła sprawozdawcę. Witam nasze biuro oraz panią z Biura Legislacyjnego.

Szanowni Państwo, przystępujemy do procedowania. Proponuję, aby upoważniony przedstawiciel rządu przedstawił cel oraz ideę tej nowelizacji, a później poprosilibyśmy panią poseł o kilka słów i rozpoczęlibyśmy dyskusję.

Proszę bardzo, pan dyrektor Pinkowski.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu w imieniu pana ministra obrony.

Ponieważ projekt ustawy jest pilny, pozwolę sobie nie nadwierać cierpliwości Wysokiej Komisji i pokrótce scharakteryzować intencje, które towarzyszyły pracom nad tym projektem.

Przede wszystkim, i to wymaga wyjaśnienia, projekt ustawy otrzymał klauzulę pilności z tego względu, że – jak możecie się państwo przekonać, spoglądając do przepisów końcowych – jego przepisy w dużej mierze będą miały zastosowanie do tych studentów i tych studentek, którzy zaczną studia w roku akademickim 2002/2003, to znaczy 1 października bieżącego roku. I to jest uzasadnienie trybu obranego przez Radę Ministrów.

Zmiany zaproponowane w tym projekcie nie odnoszą się jednak wyłącznie do studentek i studentów. Są jakby trzy nurty w tym projekcie.

Po pierwsze, reguluje on szczegółowo i do końca kwestie przenoszenia do rezerwy części poborowych, w tym również absolwentów szkół wyższych. Do tej pory istniały zapisy w ustawie o powszechnym obowiązku obrony, lecz z braku właściwej formy, a mianowicie rozporządzenia, i braku wytycznych, co odpowiadałoby wymogom konstytucyjnym, praktycznie rzecz biorąc, nawet jeżeli te przepisy nie były martwe, bo takie decyzje się zdarzały, to były zakwestionowane przez rzecznika praw obywatelskich.

Po drugie, chodzi o art. 82 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, a konkretnie o możliwość podzielenia odbywania zasadniczej służby wojskowej na kilka okresów. Proponujemy, aby można ją było odbywać nie tak jak było do tej pory, czyli w ciągu lat dziesięciu, lecz w ciągu trzech lat. W tym artykule jest także zaproponowana formuła, aby minister obrony narodowej w drodze rozporządzenia określił podział tej służby na okresy oraz warunki umożliwiające przeznaczenie poborowych do zasadniczej służby, odbywanej w kilku okresach.

Po trzecie, i teraz pozwolę sobie przejść do tego, co jest w tym projekcie najważniejsze, służba wojskowa studentów i absolwentów. Projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom nie tylko młodzieży studiującej, lecz także pracodawców, a mianowicie wprowadza przepisy pozwalające na uregulowanie stosunku do służby wojskowej jeszcze w czasie studiów. I to jest najważniejsze rozwiązanie w tym projekcie ustawy. Ta formuła jest związana z ograniczaniem kosztów wprowadzania nowych rozwiązań. W przypadku kiedy student czy studentka będą chcieli uregulować swój stosunek do służby wojskowej, będą mieli możliwość zgłoszenia się do odbycia przysposobienia obronnego, art. 166a, i jeżeli zdadzą egzamin, będą mogli być powołani do szkolenia obronnego na czas do sześciu tygodni. Dzięki temu, opuszczając mury swojej uczelni, będą mieli uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Projekt przewiduje rezerwowe rozwiązania, na wypadek gdyby w tym trybie swój stosunek do służby wojskowej chciał uregulować ktoś, kto nie był powołany do szkolenia wojskowego. Jest zapis, że po ukończeniu studiów, z dniem kiedy staje się on absolwentem szkoły wyższej, jeżeli zdał egzamin, jeżeli wszystko zrobił i zgłosił się jako ochotnik do szkolenia wojskowego, również może być przeniesiony do rezerwy.

Ważne jest jeszcze to, że z dniem 1 stycznia 2004 r. uległaby skróceniu do trzech miesięcy służba wojskowa absolwentów szkół wyższych. Mogliby być do niej powoływani absolwenci w ciągu osiemnastu miesięcy od dnia, kiedy stali się absolwentami, a nie tak, jak do tej pory, w ciągu trzydziestu sześciu miesięcy. Oczywiście to rozwiązanie będzie dotyczyło tych wszystkich, którzy z różnych względów nie będą chcieli zdecydować się na pełnienie służby ochotniczej w czasie studiów.

Panie Przewodniczący, pokrótce przekazałem intencje, jakie mieli projektodawcy. Jeżeli będą szczegółowe pytania, na które nie będę w stanie odpowiedzieć, to, jeżeli pan przewodniczący pozwoli, być może ta liczna reprezentacja znajdzie właściwą odpowiedź.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy na tym etapie Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu chciałoby zabrać głos?
(*Dyrektor Biura Spraw Obronnych w Ministerstwie Edukacji, Nauki i Sportu*

Wiesław Górski: Nie widzimy na razie takiej potrzeby.)

Pani poseł?

(*Posel Izabella Sierakowska: Ja tak.*)

Proszę bardzo.

Posel Izabella Sierakowska:

Dziękuję bardzo.

W imieniu zapracowanego Sejmu, aby poprawić relacje między Izbą wyższą i niższą, proszę o jak najmniej poprawek. To tyle. Ustawa jest dobra.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękujemy za zwięzłą wypowiedź.

Wobec tego proszę nasze Biuro Legislacyjne. Państwo senatorowie mają opinię Biura Legislacyjnego, ale bardzo proszę panią o zabranie głosu.

Proszę uprzejmie.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Katarzyna Iwicka, Biuro Legislacyjne.

Biuro Legislacyjne zwraca jednak uwagę w swojej opinii na jedną kwestię. Dotyczy ona art. 3, z którego wynika, że nowe przepisy, nowe zasady wprowadzone tą nowelizacją, będą miały zastosowanie wyłącznie do studentów i studentek rocznika akademickiego 2002/2003. Wydaje się, że nie taki był cel tej nowelizacji. W związku z tym proponuję trochę inne sformułowanie, jeżeli państwo się z tym zgodzą. W art. 3 po wyrazach „i studentek,” proponuję sformułowanie „poczynając od roku akademickiego 2002/2003”.

Chcę jeszcze powiedzieć, że w dniu dzisiejszym o godzinie 13.00 odbyło się posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, która przyjęła właśnie tę poprawkę. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Dobrze, że pani poseł nie prosiła nas, żeby w ogóle nie było poprawek, tylko o to, żeby było ich jak najmniej, a to znaczy, że jedna może być. No to kroi się ta jedna.

Proszę uprzejmie, czy rząd ma uwagi do tej poprawki?

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Dostrzegaliśmy tę kwestię na etapie prac nad projektem i w czasie dyskusji w komisji sejmowej, jednakże nie uznaliśmy za wskazane, żeby to podnosić. Naszym zdaniem, ten zapis może być wykładany tak jak pani mecenas to przedstawiła, lecz – jeżeli tak mogę sformułować – dużym natężeniem złej woli. W związku z tym, biorąc pod uwagę cel ustawy, jej sens oraz tryb pilny, tego nie podnosiliśmy.

Jeżeli chodzi o inne kwestie szczegółowe, poproszę, żeby jeszcze pan dyrektor Cieciera zabrał głos.

Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

**Dyrektor Departamentu Prawnego w Ministerstwie Obrony Narodowej
Marek Cieciera:**

Dziękuję bardzo.

Marek Cieciera, dyrektor Departamentu Prawnego.

Na posiedzeniu Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, które odbyło się dzisiaj o godzinie 13, powiedziałem, iż „kupujemy” tę poprawkę, dlatego że ona jest bardziej precyzyjna, ale wyłącznie z tego powodu. Dotychczasowe brzmienie tego zapisu, tak jak powiedział pan dyrektor generalny, gwarantuje taką interpretację, jaką przyjęliśmy podczas posiedzenia podkomisji i komisji sejmowych. Zatem pozostawię to do uznania pana przewodniczącego i Wysokiej Komisji.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, Panowie Senatorowie, o pytania do przedstawicieli rządu i pani poseł sprawozdawcy. Nie ma pytań? Wszystko jasne. Wobec tego proszę o wypowiedzi.

Proszę uprzejmie...

(Brak nagrania)

Senator Lesław Podkański:

...to, realizując wniosek pani poseł Sierakowskiej, podtrzymuję wniosek naszej kancelarii i zgłaszam tę poprawkę do art. 3.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Panowie senatorowie znają treść poprawki? Mimo to może ją odczytam.

W art. 3 wyrazy „którzy rozpoczęli studnia w roku akademickim 2002/2003” zastępuje się te wyrazami „poczynając od roku akademickiego 2002/2003”. Jest to bardziej precyzyjne sformułowanie i jeżeli ono nie przewróci do góry nogami tego trybu pilności, to myślę, że jest uzasadnione. Poddaję...

Proszę uprzejmie.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Prosiłbym o chwilę zastanowienia nad tą propozycją. Zapis, „poczynając od roku akademickiego 2002/2003”, będzie oznaczał, że w roku akademickim 2002/2003 studenci drugiego roku już będą mieli możliwość skorzystania z tych rozwiązań, które są w projekcie, podczas gdy ze względu na koszty intencją ustawodawcy było, żeby z rozwiązań ustawowych mogli skorzystać studenci, którzy rozpoczną studia w roku akademickim 2002/2003, będący na drugim roku studiów, w pierwszym lub drugim semestrze, a zatem, tak naprawdę, w roku akademickim 2003/2004. Po wprowadzeniu zaproponowanej poprawki resort obrony narodowej nie będzie mógł przygotować materiałów zgodnie z projektem ustawy. Jesteśmy zobowiązani do ich przygotowania na przyszły rok, ale w zasadzie należałoby je opublikować już przed 1 października 2002 r., czyli bardzo szybko, podczas gdy zgodnie z harmonogramem, który dyskutowałem z panem generałem, wstępny projekt materiałów przeznaczonych dla studentów w zakresie przysposobienia obronnego będzie gotowy w listopadzie lub grudniu tego roku.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Myślę, że to stawia tę sprawę w całkiem innym świetle.

(*Senator Lesław Podkański: Wobec tego wycofuję swój wniosek.*)

Można się ewentualnie zastanowić nad całkiem innym zapisem, żeby wyeliminować jedno i drugie, a więc nad czymś pośrednim. Myślę, że pan dyrektor ma rację. Jeżeli zapiszemy „poczynając od roku akademickiego 2002/2003”, będzie to oznaczało, że wszystkie uregulowania wchodzi w życie od tego roku, tak jak mówił pan dyrektor.

(*Senator Janusz Konieczny: Od 1 października.*)

Od 1 października.

Senator Janusz Konieczny:

Panie Przewodniczący, mam pewną propozycję. Może zmienimy treść tej poprawki. Może tak zamiast sformułowania „poczynając od roku akademickiego 2002/2003”, napisalibyśmy „poczynając od rozpoczynających studia w roku akademickim 2002/2003”?

(*Głos z sali: To jest to samo.*)

Nie, to nie jest to samo.

(*Przewodniczący Wiesław Pietrzak: Nie, to nie to samo.*)

Poczynając od rozpoczynających studia w roku akademickim 2002/2003. Wiadomo, że to nie będzie dotyczyć pierwszego roku studiów.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Pani mecenas...

Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Jeżeli można, zanim wypowie się pani mecenas z Biura Legislacyjnego. Jeżeli dobrze zrozumiałem intencje pani mecenas oraz innych osób, przede wszystkim pana senatora, który zgłosił tę poprawkę, to w moim przekonaniu, żeby uniknąć wątpliwości, najprostszym chyba rozwiązaniem byłoby dodać po wyrazach „którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2002/2003” wyrazy „lub w latach następnych” i wtedy wszystko będzie jasne.

(*Przewodniczący Wiesław Pietrzak:* Należałoby zatem dopisać „i w latach następnych” czy „oraz w następnych”.)

Należałoby dopisać wyraz „lub”, ponieważ „i” oznacza koniunkcję, a nie można rozpocząć studiów i w roku akademickim 2002/2003 i później. Tak więc można napisać tylko wyraz „lub”, a nawet „albo”. Nie wiem, pani mecenas musi pomóc.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Pani mecenas, proszę bardzo.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, nie były mi znane dokładnie intencje projektodawcy i Sejmu i dlatego w swojej opinii pozwoliłam sobie, przedstawiając tę wątpliwość, zaproponować dwa możliwe rozwiązania. Drugim rozwiązaniem, chociaż może rzeczywiście niezbyt poprawnym z punktu widzenia języka polskiego, było sformułowanie: poczynając od studentek i studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2002/2003.

Wydaje mi się, że to, co przedstawił przed chwilą pan dyrektor, czyli dodanie na końcu wyrazów „lub w latach następnych” nie będzie zawierało w sobie tego błędu językowego, a będzie oddawało tę właśnie intencję, żeby nowo wprowadzane zasady stosowały się do tych studentów i studentek, którzy w tym roku akademickim rozpoczną studia i do tych, którzy rozpoczną je w latach następnych. Pozostałe zasady wynikają z innych przepisów ustawy, mam na myśli to, że odpowiedni wniosek będzie można złożyć dopiero po drugim lub po trzecim roku studiów itd. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo.

Senator Lesław Podkański:

Po tej dyskusji, wymianie poglądów, dzięki czemu rzeczywiście mamy pełny obraz wszystkich zagrożeń czasowych, finansowych i również merytorycznych, proponuję, żeby w art. 3 po wyrazach „2002/2003” dodać wyrazy „lub w latach następnych”.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dobrze.

Czy są jeszcze wypowiedzi? W związku z wycofaniem poprawki w poprzednim brzmieniu i złożeniem nowego wniosku, stawiam ten wniosek pod głosowanie.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tego wniosku, proszę o podniesienie ręki. (6)

Dziękuję. Jednomyślnie za.

Kto jest za przyjęciem ustawy w całości wraz z tą poprawką, proszę o podniesienie ręki. (6)

Dziękuję.

Na ochotnika od dwóch godzin czekał już w kolejce pan senator Janusz Konieczny. Tylko że Janusz Konieczny będzie w kropce, bo będzie musiał sprawozdawać w dwóch komisjach, ale różne poprawki.

Czy w tej sytuacji podejmuje się tej roli? Gdyby to była jednobrzmiąca poprawka, to nie byłoby problemu.

(Senator Janusz Konieczny: Poradzę sobie.)

Poradzi sobie, dobrze. Dziękuję bardzo.

Chyba że są inne propozycje. Nie ma.

Serdecznie dziękuję pani poseł, serdecznie dziękuję panu dyrektorowi, panu generałowi oraz przedstawicielom Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 22)

Biuro Prac Senackich Kancelarii Senatu

Opracowanie i łamanie: Dział Stenogramów

Druk: Poligrafia Kancelarii Senatu

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851